

(1992)

18 Σεπτεμβρίου, 1992

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΠΙΚΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ,
ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙ-
ΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Αιτητής,

v.

ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ (ΑΡ. 3),

Καθ' ων η Αίτηση

(Αναφορά Αρ. 4/92).

Δίκαιο της Ανάγκης — Η αυτοδιάλυση της Ελληνικής Κοινοτικής Συ-
νελεύσεως και ο Νόμος 12/65 — Η σύμφωνη με την αρχή του δια-
χωρισμού των κρατικών λειτουργιών κατανομή των αρμοδιοτή-
των της διαλυθείσας συνέλευσης — Ανάλυση.

Ο περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ.3) 5
Νόμος του 1992 - Άρθρο 2 (α) — Η επιφύλαξη του άρθρου, σε
συνδυασμό με της διατάξεις του άρθρου 3 του Νόμου (αναδρομι-
κότητα ισχύος του), σκοπεύει την παράταση της θητείας των
μελών της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, έργο εκτός των
εξουσιών της Βουλής των Αντιπροσώπων — Παραβίαση του Άρ- 10
θρου 61 του Συντάγματος και της αρχής της διάκρισης των λει-
τουργιών — Η κύρια πρόνοια όμως του άρθρου 2 του Νόμου ((α),
(β) και (γ)) είναι συνταγματική και διατηρεί τη συνταγματικότητά
της ως διαχωριζόμενη από τις αντισυνταγματικές διατάξεις.

Η παρούσα Αναφορά υπεβλήθη από τον Πρόεδρο της Δημο- 15
κρατίας προς γνωμάτευση κατά πόσον ο "Περί Δημοσίας Εκπαι-
δευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ.3) Νόμος του 1992"
βρισκόταν σε αντίθεση και ήταν ασύμφωνος προς τις διατάξεις
των Άρθρων 36,46, 47, 48, 54, 61 και 179 του Συντάγματος καθώς 20
και προς την αρχή του διαχωρισμού των εξουσιών και την αρχή
του δικαίου της ανάγκης.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, κρίνοντας μερικώς αντισυνταγματι-
κό τον υπό Αναφορά νόμο, εξέδωσε την ακόλουθη γνωμάτευση:

1. Μετά την αυτοδιάλυση της Ελληνικής Κοινοτικής Συνελεύ- 25
σεως και με έρεισμα το δίκαιο της ανάγκης, κατανεμήθηκαν σε
άλλα όργανα, δια νόμου (Ν.12/65), οι αρμοδιότητές της.

Η κατανομή αυτή των εξουσιών της Ελληνικής Κοινοτικής Συ-

3 Α.Α.Δ. Δημοκρατία ν. Βουλής Αντιπροσώπων (Αρ.3)

νέλευσης συνάδει με την αρχή του διαχωρισμού που διέπει την άσκηση των κρατικών λειτουργιών.

2. Η άσκηση εκτελεστικής λειτουργίας βρίσκεται έξω από τις αρμοδιότητες της Βουλής των Αντιπροσώπων.

5 3. Το κύριο μέρος του Άρθρου 2(α) του κρινόμενου Νόμου, με το οποίο η αρμοδιότητα διορισμού του Προέδρου και των τεσσάρων μελών της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας μεταβιβάζεται στο Υπουργικό Συμβούλιο, δεν ευρίσκεται σε αντίθεση ούτε είναι ασύμφωνο με το Άρθρο 61 του Συντάγματος και δεν ευρίσκει-
10 σκεται σε αντίθεση ούτε είναι ασύμφωνο με τα Άρθρα 36, 46, 47, 48 και 54 (κατά συνέπεια ούτε με το Άρθρο 179). Τα Άρθρα αυτά παρέχουν αποκλειστική αρμοδιότητα στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας μόνο στα θέματα που ειδικά αναφέρονται.

15 4. Η Βουλή των Αντιπροσώπων, στην άσκηση Νομοθετικής Εξουσίας, μπορεί να καθορίσει με Νόμο τη θητεία της Επιτροπής, αλλά δεν μπορεί, άμεσα ή έμμεσα, να παρέμβει στο διορισμό ή την παράταση της θητείας των μελών της.

20 5. Η επιφύλαξη του Άρθρου 2(α), σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Άρθρου 3, που καθορίζει αναδρομική ισχύ του Νόμου από 18 Ιουνίου, 1992, σκοπεύει στην παράταση της θητείας της Επιτροπής και, συνεπώς, συνιστά υπέρβαση των εξουσιών της Βουλής των αντιπροσώπων και είναι αντίθετη και ασύμφωνη με το Άρθρο 61 του Συντάγματος και την αρχή της διάκρισης των Εξουσιών.

25 6. Η κύρια πρόνοια του Άρθρου 2(α) (β) και (γ) διατηρεί τη συνταγματικότητά της και δεν επηρεάζεται από τις πρόνοιες της επιφύλαξης του Άρθρου 2(α) και του Άρθρου 3 που είναι αντισυνταγματικές, επειδή διαχωρίζεται από αυτές.

30 *Ο υπό Αναφορά νόμος κρίνεται εν μέρει αντισυνταγματικός.*

Αναφορά.

Αναφορά με την οποία ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ζητά από το Ανώτατο Δικαστήριο Γνωμάτευση "κατά πόσον 'ο περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1992' ευρίσκεται σε αντί-
35 θεση και είναι ασύμφωνος προς τις διατάξεις των άρθρων 36, 46, 47, 48, 61 και 179 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας και, επίσης, προς την Αρχή του διαχωρισμού των Εξουσιών που διέπει το Σύνταγμα της Κυπρια-
40 κής Δημοκρατίας και προς την Αρχή του 'Δικαίου της

Ανάγκης' που εμπεριέχεται στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας".

Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, Λ. Κουρσουμπά (κα) Ανώτερη Δικηγόρος της Δημοκρατίας, Γ. Φράγκου, Ανώτερη Δικηγόρος της Δημοκρατίας και Τ. Πολυχρονίδου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α', για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. 5

Ε. Ευσταθίου και Α. Μαρκίδης, για τη Βουλή των Αντιπροσώπων. 10

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την γνωμάτευση του Δικαστηρίου. Στις 17 Ιουλίου, 1992, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας καταχώρισε, με βάση το Άρθρο 140 του Συντάγματος, την παρούσα Αναφορά στο Ανώτατο Δικαστήριο για Γνωμάτευση "κατά πόσον ο Περί Δημοσίας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ.3) Νόμος του 1992' ευρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνος προς τις διατάξεις των Άρθρων 36, 46, 47, 48, 54, 61 και 179 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας και, επίσης, προς την Αρχήν του Διαχωρισμού των Εξουσιών που διέπει το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και προς την Αρχήν του Δικαίου της Ανάγκης' που εμπεριέχεται στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας". 15 20

Ο κρινόμενος Νόμος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 18 Ιουνίου, 1992, βάσει Προτάσεως Νόμου. 25

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, με επιστολή του Γενικού Διευθυντή προς τον Υφυπουργό παρά τω Προέδρω της Δημοκρατίας με ημερομηνία 19 Ιουνίου, 1992, κοινοποίησε το Νόμο στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για έκδοση, σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος. 30

Στις 29 Ιουνίου, 1992, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ανέπεμψε τον επίδικο Νόμο στη Βουλή των Αντιπροσώπων για επανεξέταση, σύμφωνα με το Άρθρο 51.1 του Συ-

ντάγματος.

5 Στις 9 Ιουλίου, 1992, η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφάσισε να εμμένει στη θέσπιση του Νόμου, ο οποίος τιτλοφορείται "ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1992". (Το κείμενο του Νόμου επισυνάπτεται.)

10 Στις 10 Ιουλίου, 1992, η Βουλή των Αντιπροσώπων κοινοποίησε την Απόφασή της στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος, πριν εκδώσει το Νόμο δυνάμει του Άρθρου 52, καταχώρισε την παρούσα Αναφορά.

Το Ανώτατο Δικαστήριο στις 1 και 2 Σεπτεμβρίου, 1992, άκουσε, μέσω των συνηγόρων τους, τις απόψεις του Προέδρου της Δημοκρατίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το Άρθρο 140.2 του Συντάγματος.

15 Το Ανώτατο Δικαστήριο ερεύνησε το θέμα που τέθηκε υπό την κρίση του και η ομόφωνη Γνωμάτευσή του είναι η ακόλουθη:-

20 1. Μετά την απόφαση της αυτοδιάλυσης της Ελληνικής Κοινοτικής Συνέλευσης - (βλ. Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας Αρ. 397 της 25ης Μαρτίου, 1965, Παράρτημα Τέταρτον, Μέρος ΙΙΙ, σελ. 7) - προς πλήρωση του κενού και με έρεισμα το δίκαιο της ανάγκης, η Βουλή των Αντιπροσώπων θέσπισε τον περί Μεταβιβάσεως της Ασκήσεως των Αρμοδιοτήτων της Ελληνικής Κοινοτικής Συνελεύσεως και περί Υπουργείου Παιδείας Νόμο του 1965, (Αρ. 25 12/65), βάσει του οποίου οι εξουσίες και αρμοδιότητες της Ελληνικής Κοινοτικής Συνέλευσης, ανάλογα με τη φύση τους, κατανεμήθηκαν στη Νομοθετική Εξουσία, την Εκτελεστική Εξουσία και το Υπουργείο Παιδείας που συστάθηκε με το Νόμο αυτό. Η κατανομή αυτή των εξουσιών 30 της Ελληνικής Κοινοτικής Συνέλευσης συνάδει με την αρχή του διαχωρισμού που διέπει την άσκηση των Κρατικών Λειτουργιών.

2. Οι νομοθετικές αρμοδιότητες της Ελληνικής Κοινο-

τικής Συνέλευσης αναλήφθηκαν και ασκούνται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων μέσα στα πλαίσια του Άρθρου 61 του Συντάγματος.

3. Η άσκηση εκτελεστικής λειτουργίας βρίσκεται έξω από τις αρμοδιότητες της Βουλής των Αντιπροσώπων. Η άσκηση της εκτελεστικής εξουσίας υπόκειται, εκτός αν υπάρχει ειδική πρόνοια στο Σύνταγμα, σε ρύθμιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. 5

4. Το κύριο μέρος του Άρθρου 2(α) του κρινόμενου Νόμου, με το οποίο η αρμοδιότητα διορισμού του Προέδρου και των τεσσάρων μελών της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας μεταβιβάζεται στο Υπουργικό Συμβούλιο, δεν ευρίσκεται σε αντίθεση ούτε είναι ασύμφωνο με το Άρθρο 61 του Συντάγματος και δεν ευρίσκεται σε αντίθεση ούτε είναι ασύμφωνο με τα Άρθρα 36, 46, 47, 48 και 54. Τα Άρθρα αυτά παρέχουν αποκλειστική αρμοδιότητα στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας μόνο στα θέματα που ειδικά αναφέρονται. 10 15

Η ανάθεση της αρμοδιότητας διορισμού της Επιτροπής, της οποίας τα μέλη μπορούν να απολυθούν μόνο για τους λόγους και με τον τρόπο που απολύονται οι Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου, στο Υπουργικό Συμβούλιο, συντεταγμένο όργανο της Εκτελεστικής Εξουσίας, δεν είναι αντίθετη με τα πιο πάνω Άρθρα του Συντάγματος και, ως εκ τούτου, δεν είναι αντίθετη ή ασύμφωνη με το Άρθρο 179 του Συντάγματος. 20 25

5. Η Βουλή των Αντιπροσώπων, στην άσκηση Νομοθετικής Εξουσίας, μπορεί να καθορίσει με νόμο τη θητεία της Επιτροπής, αλλά δεν μπορεί, άμεσα ή έμμεσα, να παρέμβει στο διορισμό ή την παράταση της θητείας των μελών της. 30

6. Η επιφύλαξη του Άρθρου 2(α), σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Άρθρου 3, που καθορίζει αναδρομική ισχύ του Νόμου από 18 Ιουνίου, 1992, σκοπεύει στην παράταση της θητείας της Επιτροπής και, συνεπώς, συνιστά υπέρβα- 35

3 Α.Α.Δ. Δημοκρατία ν. Βουλής Αντιπροσώπων (Αρ.3) Στυλιανίδης, Δ.

ση των εξουσιών της Βουλής των Αντιπροσώπων και είναι αντίθετη και ασύμφωνη με το Άρθρο 61 του Συντάγματος και την αρχή της διάκρισης των Εξουσιών.

Η παρούσα Επιτροπή διορίστηκε από τον Πρόεδρο της 5 Δημοκρατίας, από 1η Αυγούστου, 1986, με βάση το Νόμο που ίσχυε στον ουσιαστικό χρόνο. Οι διορισμοί γνωστοποιήθηκαν με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας Αρ. 2165, ημερομηνίας 8 Αυγούστου, 1986, Αριθμός Γνωστοποίησης 2174. Με τον περί Δημοσίας Εκπαι- 10 δευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμο του 1987, (Αρ. 65/87), η θητεία της Επιτροπής είναι εξαετής.

Η επιφύλαξη, σε συνάρτηση με το Άρθρο 3 του Νόμου, συνιστά παράταση της θητείας του Προέδρου και των 15 μελών της Επιτροπής που διορίστηκαν όπως αναφέρεται πιο πάνω.

7. Η κύρια πρόνοια του Άρθρου 2(α)(β) και (γ) διατηρεί τη συνταγματικότητά της και δεν επηρεάζεται από τις 20 πρόνοιες της επιφύλαξης του Άρθρου 2(α) και του Άρθρου 3 που είναι αντισυνταγματικές, επειδή διαχωρίζεται από αυτές.

Η παρούσα Γνωμάτευση κοινοποιείται, σύμφωνα με το Άρθρο 140.2 του Συντάγματος στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΝΟΜΟΥΣ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:-

Συνοπτικός τίτλος.	1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο
10 του 1969	περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας
30 67 του 1978	(Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1992
53 του 1979	και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Δημό-
4 του 1985	σιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμους του
100 του 1985	1969 έως 1992 (που στο εξής θα αναφέρο-
168 του 1986	νται ως ο "βασικός νόμος") και ο βασικός

65 του 1987	νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται	
157 του 1987	μαζί ως οι περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής	
162 του 1987	Υπηρεσίας Νόμοι του 1969 έως (Αρ. 3) του	
180 του 1987	1992.	5
245 του 1987		
76 του 1988		
234 του 1988		
105 του 1990		
135 του 1991		
151 του 1991		10
251 του 1991		
12 του 1992		

Τροποποίηση	2. Το άρθρο 4 του βασικού νόμου τροπο-	
του άρθρου 4	ποιείται ως ακολούθως:-	
του βασικού		15
νόμου.		

(α) Με την κατάργηση του εδαφίου (2) και την αντικατάστασή του από το ακόλουθο νέο εδάφιο:-

"(2) Η Επιτροπή διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και απαρτίζεται από έναν Πρόεδρο και τέσσερα άλλα μέλη:

Νοείται ότι, όταν η λήξη της θητείας της Επιτροπής εμπίπτει μέσα στους τελευταίους δώδεκα μήνες της θητείας του Προέδρου της Δημοκρατίας, η δύναμη του παρόντος εδαφίου εξουσία διορισμού Προέδρου και μελών της Επιτροπής αναστέλλεται και ασκείται μετά από παρέλευση δύο μηνών από της ημερομηνίας εγκατάστασης του νέου Προέδρου της Δημοκρατίας και στην περίπτωση αυτή η θητεία του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής παρατείνεται μέχρις ότου ασκηθεί η εξουσία αυτή από το Υπουργικό Συμβούλιο, αλλά η εν λόγω περίοδος παράτασης δεν θεωρείται συντάξιμη υπηρεσία για τους σκοπούς των περί Συντάξεων του Προέδρου και των Μελών της

196 του 1987
7 του 1991

Α.Α.Δ.   Δημοκρατία ν. Βουλής Αντιπροσώπων (Αρ.3)   Στυλιανίδης, Δ.

Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας
Νόμων."

5   (β) Με την αντικατάσταση των λέξεων
"στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας" στο τέλος
του εδαφίου (5) αυτού με τις λέξεις "στο
Υπουργικό Συμβούλιο" και

10   (γ) Με την αντικατάσταση των λέξεων "ο
Πρόεδρος της Δημοκρατίας" (5η και 6η
γραμμή) στο εδάφιο (6) αυτού με τις λέξεις
"το Υπουργικό Συμβούλιο".

Έναρξη
ισχύος του
παρόντος
Νόμου.

3. Ο παρών Νόμος αρχίζει να ισχύει από
τις 18 Ιουνίου 1992.